

Львів, Україна

Потенціал скорочення викидів ПГ за сценарієм «шлях до zero waste»: 93%

Ключові статистичні дані (2021 рік)

- Населення: 783 065 осіб
- Загальне утворення муніципальних твердих відходів: 238 965,63 тонн на рік
- Утворення відходів на душу населення: 0,84 кг на день
- Збір відходів: 11% роздільний збір
- Коефіцієнт переадресації відходів: 11%

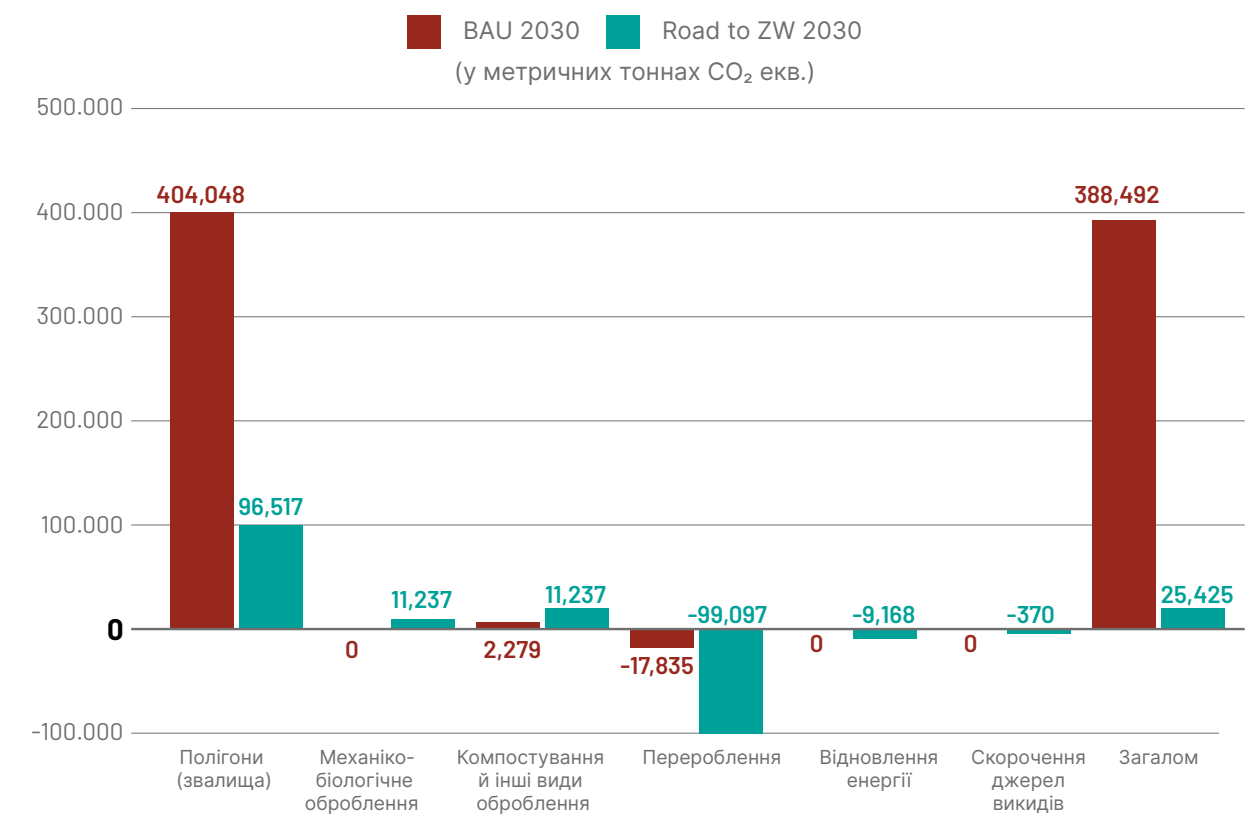
Львів є культурним, економічним і діловим центром заходу України. Населення Львова становить 783 065 осіб, щороку його відвідують понад 2,5 млн туристів, кількість нових офісів ІТ-компаній у місті зростає. Не дивно, що Львів наразі критично переповнений відходами. Предмети одноразового використання та органічні відходи з туристичних об'єктів, а також збільшення кількості електронних відходів додають проблем історичному центру міста, непристосованому до організації збору відходів. Крім того, внаслідок російської війни в Україні Львів став основним притулком для біженців та центром гуманітарної допомоги, що також призвело до значного збільшення обсягів відходів.

Як і в інших містах України, у Львові не було належної системи збору та перероблення відходів. Однак велика пожежа, що сталася на Львівському полігоні в Грабовичах у травні 2016 року, змінила ставлення міста до проблеми відходів. Полігон назавжди закрили після того, як пожежа забрала життя чотирьох людей, і це спонукало місто взяти на себе зобов'язання стати містом zero waste через високу вартість відправки відходів на інші міські або регіональні полігони. Трагедія привернула увагу політиків та громадськості до проблеми управління відходами та дала поштовх реформі в секторі відходів.

Уряд Львова, першого міста поза межами ЄС, яке взяло участь у програмі сертифікації «Zero Waste міста» робить кроки для вдосконалення своєї системи управління відходами; у вересні 2020 року місто запровадило роздільний збір органіки з метою перероблення 80% харчових відходів та 100% органічних відходів. Разом із компаніями з управління відходами, оптовиками вторинної сировини та неофіційними збирачами відходів, Львів прагне збільшити роздільний збір вторинної сировини та впровадити пілотні схеми РВВ. У планах міста — заміна одноразової посуду та контейнерів для їжі на багаторазові, а також створення мережі питних фонтанчиків у громадських місцях. Львів також є одним із перших міст, де починають замінювати санітарно-гігієнічні засоби, зокрема підгузки та засоби для менструації, багаторазовими аналогами. Особливий акцент робиться на підприємствах із ремонту та переобладнання, зокрема електронних та електричних приладів, одягу та взуття, аксесуарів, меблів. Однак, цей план також викликає занепокоєння через те, що до нього входить проєкт будівництва заводу із матеріального відновлення та біологічного оброблення, у якому з 2024 року вироблятиметься паливо зі сміття, що спалюватиметься у цементних печах.

Львів у 2030 році: «бізнес як зазвичай» чи «шлях до zero waste»

Нижче на графіку показані обсяги річних викидів ПГ, пов'язаних із управлінням відходами, у Львові станом на 2030 рік за двома сценаріями: 1) «бізнес як зазвичай» (Business as Usual, скорочено BAU) на основі даних 2021 року, або 2) «шлях до zero waste» (Road to Zero Waste, скорочено Road-to-ZW) на основі консультацій із місцевими організаціями, серед яких «Zero Waste Lviv». Припущення, на яких ґрунтується кожний зі сценаріїв, детально описані в таблиці нижче.

Дії	BAU 2030	Road-to-ZW 2030
Полігон	297 433 тонни муніципальних твердих відходів видаляється на полігоні. Джерело всіх викидів ПГ у системі утилізації відходів Львова	158 480 тонн муніципальних твердих відходів видаляється на полігоні (скорочення на 47%) Викиди газу на полігоні скорочуються на 76%, але все ще залишаються найбільшим джерелом забруднення.
Інсинарація	Немає	Немає
Компостування й інші види оброблення	10 431 тонна органічних відходів компостується	104 190 тонн органічних відходів компостується, а 158 480 тонн залишкових відходів відправляється на матеріальне відновлення та біологічне оброблення.
Перероблення	26 708 тонн завдяки добровільним зусиллям	71 271 тонна, що в 2,7 рази більше завдяки роздільному збору. Це призводить до скорочення викидів ПГ більшого, ніж генерується на полігонах.
Відновлення енергії	Немає	Немає
Скорочення джерел	Немає	Добровільні програми дозволяють уникнути утворення 310 тонн пластикових відходів.
Загальний коефіцієнт переадресації відходів	11%	67%

Потенціал скорочення викидів ПГ за сценарієм Road-to-ZW: 93%

ЗАПОБІГАННЯ УТВОРЕННЮ ВІДХОДІВ ЯК ІСТОТНА СКЛАДОВА ПРОТИДІЇ ЗМІНИ КЛІМАТУ

Zero Waste to Zero Emissions

Ключові висновки

- 1** Наразі найбільшим джерелом викидів ПГ у Львові є метан від органічних відходів, видалених на полігоні, оскільки більшість відходів відправляється на полігони з мінімальними зусиллями щодо перероблення чи компостування.
- 2** За сценарію «шлях до zero waste» Львів зможе досягти збільшення загального коефіцієнта переадресації відходів із 11% до 67%, що дозволить уникнути щорічних викидів ПГ на 63 910 тонн CO₂екв. в 2030 році.
- 3** Такий підхід дозволить скоротити щорічні залишкові відходи на 47%, викиди метану з полігонів на 76% і загальні викиди ПГ на 93% порівняно зі сценарієм «бізнес як зазвичай» вже до 2030 року.
- 4** Сценарій «шлях до zero waste» передбачає переадресацію 80% органічних відходів із полігонів через компостування, перероблення (80% паперу, картону, скла та металу, 15% пластику та текстилю, 1,5% електроніки та ін.), помірні заборони на одноразовий пластик і уникнення інсинерації.
- 5** Громадські організації, як-от Zero Waste Lviv, запевняють місто, що сценарій «шлях до zero waste» може бути реалізований спільними зусиллями міської ради, громадян, зокрема маргіналізованих збирачів відходів, бізнесу, неурядових організацій та соціальних підприємців.

Рекомендації

- Продовжити роздільний збір органічних відходів і компостування.
- Заборонити одноразовий пластик. Продовжити та розширити заборону на одноразові предмети, як-от пакети, склянки, пляшки, контейнери, столові прилади тощо.
- Стимулювати готелі, ресторани та кафе до використання багаторазових склянок, посуду, пакування для напоїв і їжі, їжі на виніс і доставки, а також проведення фестивалів.
- Популяризувати водопровідну воду та фонтанчики в громадських місцях з метою зменшення використання бутельованої води.
- Сприяти появі полиць без пакування в супермаркетах і на відкритих ринках, а також систем «принеси своє» (bring-your-own, скорочено BYO).
- Розробити програму багаторазових підгузків, раннього привчання до горщика, багаторазових засобів для менструації.
- Запровадити програму фінансової підтримки ремонтних підприємств, місцевих магазинів та ринків секонд-хенду, а також інших аспектів економіки спільної участі.

@Andriana Syvanych

Авторка: Ірина Миронова. Цей кейс підготовлений у рамках звіту «Від “нуль відходів” до “нуль викидів”: запобігання утворенню відходів як істотна складова протидії зміні клімату (GAIA, 2022)». Повний текст звіту та докладні пояснення щодо даних і методів доступні на: www.no-burn.org/zerowaste-zero-emissions.